

Munkavédelmi hírlevél

V. szám

Kézikönyv az egészségügyi és szociális dolgozók számára

Örömmel jelentjük, hogy elkészült a Munkabiztonság és munkaegészségügy az egészségügyi ágazatban című kézikönyv az egészségügyi ágazatban munkát vállalók és munkáltatók részére valamint a Munkabiztonság és munkaegészségügy a szociális ágazatban című kézikönyv a szociális ágazatban munkát vállalók és munkáltatók részére.

Mindkét kézikönyv, - mely a Független Egészségügyi Szakszervezet kezdeményezésére és közreműködésével, valamint a szakterületen dolgozó elismert szakemberek bevonásával készült - hiánypótló kíván lenni a munka világában szereplőknek: munkáltatóknak, munkavállalóknak és munkabiztonság és foglalkozás-egészségügy érdekében tevékenykedőknek.

A kézikönyvek elkészítésében résztvevő szakemberek:

Dr Felszeghi Sára PhD egyetemi docens

Dr Tibold Antal Phd munkaegészségügyi főorvos

Dr Székely Aranka foglalkozás-egészségügyi szakorvos

Dr Hertelendi Annamária szolgálatvezető főorvos Fejér megyei Szent György Egyetemi Oktató Kórház

A szociális ágazatban dolgozóknak szóló kézikönyv elkészítésében Dr. Koch Mária is közreműködött.

A kézikönyveket a Független Egészségügyi Szakszervezet az Európai Unió támogatásával a GINOP-5-3-4- 16-számú pályázati programjának keretében készítette el.

A kézikönyvek célja egy könnyen áttekinthető segédanyag biztosítása, melyben a mindennapi gyakorlathoz igazították szerzők a nélkülözhetetlen ismereteket. Szerteágazó, a jogi, munkabiztonsági, foglalkozás-egészségügyi ismeretek tárházát felsorakoztató kézikönyvet szándékoznak az olvasó kezébe adni. A kézikönyv hiánypótló kíván lenni a munka világában szereplőknek: munkáltatóknak, munkavállalóknak és munkavédelemben (foglalkozás-egészségügy és munkabiztonság) tevékenykedőknek.

A kézikönyvek teljes szövegét a Független Egészségügyi Szakszervezet honlapján (fesz.eu) tekinthetik meg.

Az alábbiakban néhány fontos részletet közlünk a könyvből.

Az egészségügyben és a szociális ágazatban dolgozóakra leselkedő veszélyeket a következő kategóriákba sorolhatjuk: fizikai kóroki tényezők által okozott kockázatok, kémiai kóroki tényezők, biológiai kóroki tényezők, éles vagy hegyes munkaeszközök által okozott sérülések, ergonómiai kockázatok, pszichoszociális kockázatok.

Fizikai kóroki tényezők által okozott kockázatok

Ilyenek például az ionizáló sugárzás (pl. röntgen), nem-ionizáló sugárzás (elektromágneses sugárzás, UV, lézer), valamint különböző égések, fagyások.

Kémiai kóroki tényezők által okozott kockázatok

A foglalkozási eredetű rákkeltőket a WHO rákkutató ügynöksége, az IARC három kategóriába sorolja. Az 1. kategóriába a bizonyítottan human rákkeltők, a 2A kategóriába az emberben valószínűleg rákkeltők, a 2B kategóriába a feltételezetten rákkeltő anyagok tartoznak. Az IARC munkavédelmi szempontból a 2A és 2B kategóriás kóroki tényezőket is humán rákkeltőként javasolja kezelni. A hatályos magyar jogszabályban közzétett munkahelyi határérték táblázatban 51 rákkeltő hatású anyag szerepel.

Biológiai kóroki tényezők

A biológiai kóroki tényezők definíciója a következő: mikroorganizmusok- beleértve a genetikailag módosított mikroorganizmusokat- a sejttenyészetek és emberi belső élősködők, amelyek fertőzést, allergiát vagy mérgezést okozhatnak. Ezeket a kórokozókat négy fő csoportba soroljuk attól függően, hogy mekkora valószínűséggel okoznak megbetegedést, ezáltal mekkora veszélyt jelentenek a munkavállalókra, mennyire valószínű az elterjedésük valamint mennyire megelőzhetők és gyógyíthatók.

A leggyakrabban előforduló kórokozók: hepatits A, B, C, HIV, Cseppfertőzéssel terjedő kórokozók, betegségek: kanyaró (morbilla, parotitisepidemica (mumpsz), rózsahimlő (rubeola), varicella (bárányhimő) diftéria (torokgyík), influenza, legionellozis, Tbc- Mycobacteriumtuberculosis komplex és a tüdő tuberkulózisos megbetegedése. Léteznek enterális fertőzések: hastífusz, calicivírus fertőzések, nozokomiális fertőzések, valamint paraziták, egyéb élősködők által okozott betegségek úgymint rühesség, tetvesség (ruha-, fej- és lapostetű).

Éles vagy hegyes munkaeszközök által okozott sérülések

Tűszúrásos balesetek, műtétek vagy különböző invazív beavatkozások kapcsán elszenvedett, orvosi munkaeszközök által okozott sérülések tartoznak ebbe a kategóriába. Az egészségügyi ellátás során bárhol jelenthet kockázatot, ahol diagnosztikai vagy terápiás célból injekciós tűket, éles munkaeszközöket használnak. A mechanikai sérüléseken túl a fertőző betegségek átvitelében jelent kockázatot a vérrel vagy szövetnedvekkel szennyezett munkaeszközök által okozott sérülés.

Ergonómiai kockázatok

Elsősorban az egyenlőtlen megoszlású terhek emelésével vagy ismétlődő, fokozott megterhelésből adódó túlzott igénybevétellel összefüggő vállövi, hát-és deréksérülések tartoznak ide. Kórházakban, egészségügyi intézményekben gyakori az *elcsúszás és elesés* a síkos padozatokon.

Pszichoszociális kockázatok

A pszichoszociális kóroki tényezők szerepe az EU valamennyi államában növekszik, az elmúlt 10 év folyamán négyszeresére nőtt. A tagországok munkavállalóinak kb. 30%-a érzi úgy, hogy egészségét veszélyezteti a munkavégzéssel kapcsolatos stressz. Új kockázati tényezők a következők: bizonytalan munkaszerződések és instabil munkaerőpiac, a munkahelyek bizonytalansága, a munkaidő megnyúlása, munka intenzitásának fokozódása, szervezéssel kapcsolatos anomáliák, nem megfelelő munka-szabadidő arány, nem megfelelő anyagi, erkölcsi elismerés. Az egészségügy csökkenő presztízse, a vele szemben támasztott túlzott elvárások és a gyakran indokolatlan bírósági feljelentések, pereskedések, melyek állandó defenzív magatartásra kényszerítik az érintetteket, szintén stresszforrások. Egyre gyakrabban érik mind fizikai mind verbális atrocitások a dolgozókat a betegek illetve hozzátartozóik részéről. Fokozott az emocionális igénybevétel bizonyos szakterületeken.

A kézikönyv részletesen foglalkozik a baleseti és foglalkozás-egészségügyi kockázatok értékelése, a kockázatbecslés módszereivel. Olvashatnak benne a kockázatbecslés és értékelés általános elveiről, a kockázatértékelés személyi feltételeiről, módszereiről, kockázatkezelő beavatkozásokról.

Részletes leírást találhatnak a balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése témakörben, megismerhetik, hogy milyen védőeszközökre van szükség a különböző munkakörökben. A szerzők külön fejezetet szenteltek a balesetek és kockázatok megelőzése érdekében elvégzendő munkaadói és munkavállalói feladatoknak. Szintén külön fejezet foglalkozik a foglalkozási balesetek és megbetegedések esetén követendő eljárásokkal.

Bízunk benne, hogy rövid összefoglalónkkal sikerült felkelteni érdeklődésüket és teljes kézikönyvet el fogják olvasni. Emlékeztetőül: a Munkabiztonság és munkaegészségügy az egészségügyi ágazatban, valamint a Munkabiztonság és munkaegészségügy a szociális

ágazatban című kézikönyvek teljes szövege megtalálható a Független Egészségügyi szakszervezet honlapján: (fesz.eu) Meggyőződésünk, hogy e két könyv nagymértékben hozzájárulhat a biztonságos munkakörülményekhez és munkavégzéshez.

Amit az MRSA-ról tudni kell

A továbbiakban az MRSA-t mutatjuk be, mely az egyik legveszélyesebb kórokozó és az egészségügyben dolgozók számára jelenléte kiemelt kockázatot jelent, mert ez az egyik legveszélyesebb kórházi fertőzésforrás.

A Staphylococcus aureus egy baktérium, mely sok embernek az orrában, torkában vagy a bőrén megtalálható. Ez a baktérium általában ártalmatlan, de egyes esetekben különböző súlyosságú fertőzéseket okozhat. Emellett a baktérium egyes típusai egy vagy több antibiotikummal szemben ellenállóvá válhatnak. A leggyakrabban előforduló, a methicillin nevű antibiotikummal szemben ellenálló fajtáját Methicillin Rezisztens Staphylococcus aureus (MRSA)-nak hívják.

Fertőzés forrása és terjedési mód:

Mind a kórházi környezetben, mind azon kívül az MRSA fertőzések forrása elsősorban a kolonizált (tünetmentes hordozó) beteg, ritkábban a fertőzött beteg és a kolonizált vagy fertőzött egészségügyi dolgozó, aki orrában, torkában, bőrén, egyéb testtáján illetve váladékában hordozza a kórokozót. Az egészségügyi dolgozók ritkán hordozzák tartósan az MRSA-t, és a kórokozó betegre történő átviteléhez általában egyéb tényezők megléte is szükséges (pl. a dolgozónál fennálló krónikus arcüreggyulladás, felső légúti fertőzés, dermatitisz).

Az MRSA elsődlegesen direkt kontaktussal terjed. Egészségügyi intézményekben a kézzel történő átvitel szerepe a legnagyobb, mivel az ápoló- és orvosi személyzet keze könnyen szennyeződik az MRSA-val kolonizált vagy fertőzött beteg ellátása során vagy a beteg közvetlen környezetében lévő felületek, tárgyak érintésével.

Az MRSA indirekt módon is terjedhet: szennyezett használati tárgyak (beleértve a ruházatot, köpenyt, ágyneműt, számítógépet, telefont, stb.), illetve szennyezett vagy használat után nem megfelelően fertőtlenített orvosi eszközök pl. fonendoszkóp közvetítésével is a betegre kerülhet. A felületeken és a porban az MRSA heteken, akár hónapokon keresztül képes a túlélésre.

Az MRSA köhögéskor és tüszentéskor a levegőbe kerülő nyálcseppek révén csak ritkán terjed.

Endotracheális leszívás során viszont lehetséges a beavatkozást végző egészségügyi dolgozó MRSA cseppfertőződése, ez utóbbi kockázata zárt rendszerek és szájmaszk használatával jelentősen csökkenthető.

Az MRSA kórházon kívüli átvitelére vonatkozóan kevés adat áll rendelkezésre. A betegszállító autók kontaminációja szerepet játszhat, így a releváns felületek tisztítására és fertőtlenítésére nagy figyelmet kell fordítani. A közösségben történő MRSA átvitel valószínűsége a testkontaktus időtartamával és gyakoriságával együtt növekszik, így zárt közösségekben az átvitel kockázata nagyobb. Az MRSA-val kolonizált vagy fertőzött egyén családtagjainak kolonizációja előfordulhat, azonban egészséges emberekre ez rendszerint nem jelent veszélyt.

A betegség leggyakoribb megjelenési formái: sebfertőzés, bőr, lágyrész infekciók, véráramfertőzések, pneumónia.

Az MRSA folyamatos monitorozása:

MRSA fertőzésre hajlamosító állapotok és ellátási (kritikus) területek:

- immunszuprimált állapotok, hematológiai, onkológiai betegség, művese kezelése, i.v. drog használat stb.)
- bőr folytonosságának hiánya (decubitus, egyéb bőr laesiók, ulcusok)
- idős kor
- alultápláltság
- hosszan tartó antibiotikus kezelés
- hosszan tartó szteroid, és/vagy kemoterápiás kezelés
- állandó húgyúti katéter viselése
- sebészeti/intenzív osztályos kezelés
- gyakori, ismételt előzetes kórházi tartózkodás
- kritikus ellátási területek

Szűrővizsgálatok:

Más kórházból érkező betegek, akiknél felvételkor az alábbi kockázati tényezők közül legalább 4 fennáll:

- 1) korábbi (egy hónap, a műtéti profilaxis nem tartozik ide) antibiotikum alkalmazás
- 2) 65 év feletti életkor
- 3) súlyos alapbetegség
- 4) immunszuppresszió
- 5) sebészeti beavatkozás
- 6) gépi lélegeztetés
- 7) invazív eszközök (pvc, cvc, tubus, húgyúti katéter) jelenléte
- 8) felvételkor **MRSA** szűrés: orr (mindkét orrszárny), torok tamponos törlet végzendő el.

Surveillance és annak tartalma kiterjed:

1. a klinikai célból vett mikrobiológiai minták vizsgálati eredményeire
2. a szűrési célból vett mikrobiológiai minták vizsgálati eredményeire
3. az egészségügyi ellátással összefüggő MRSA fertőzés-eseteknek az NNSR MRK alrendszerbe (technikailag az Országos Szakmai Információs Rendszerbe, OSZIR) történő folyamatos jelentését az NNSR módszertan szerint (jogszabályi kötelezettség)

Izoláció/elkülönítés

- MRSA kolonizált/fertőzött beteget, ha állapota megengedi, otthonába kell bocsátani (zárójelentésen a fertőzés tényét jelezve) és el kell látni megfelelő tanácsokkal a kolonizáció megszüntetését illetően.
- Amennyiben a kolonizált/fertőzött beteg haza nem bocsátható, az adott osztályon külön kórteremben kell elkülöníteni.
- Az MRSA-val fertőzött/kolonizált ápolgat külön kórteremben, lehetőség szerint egyágyas, zuhanyozós, WC-vel ellátott kórteremben kell elhelyezni. Amennyiben a fenti módon nem oldható meg az elkülönítés, úgy figyelemmel kell lenni arra, hogy az ápolgat mellé nyílt sebbel rendelkező, húgyúti katétert viselő, tracheostomizált ápolgat nem helyezhető!

- Szükség esetén két vagy több MRSA fertőzött/kolonizált ápoló is elhelyezhető egy kórteremben.
- Az izolált beteg ellátásához a kórteremben kell biztosítani az ápolási és diagnosztikai eszközöket. Ezek az eszközök a kórteremből ki nem vihetők, velük más beteg nem ápolható.
Ha ez nem megoldható teljes mértékben, akkor az eszközt, műszert mielőtt más beteggel kapcsolatba kerülne, fertőtleníteni, sterilizálni kell.
- Az izolált személy ápolásához külön ápoló személyzetet kell biztosítani.
- A beteg vizsgálatát utolsóként kell végezni, s ezt követően zárófertőtlenítést kell végezni.
A szennyes textília, ételmaradék, egyéb hulladék veszélyes hulladékként kezelendő.

Az izoláció megszüntetése

- Az izoláció abban az esetben oldható fel, ha a betegnek a kezelést követően nincs MRSA pozitív váladéka.
- Bizonyos testfelületek (sebváladék, trachea váladék, légúti váladék, stb.) MRSA kolonizációja nehezen szüntethető meg, ilyen esetben az izoláció feloldása előtt infektológussal kell konzultálni.

Zárlat

Többágyas kórteremben sporadikusan előforduló MRSA fertőzés észlelése esetén a szűrővizsgálatokat a kórtermi kontaktokra, a fertőzött ápoló személyzet szűk körére kell kiterjeszteni. A kórterembe új beteg nem kerülhet, ezért felvételi zárlatot kell bevezetni. A kórtermi felvételi zárlat feloldására akkor kerülhet sor, ha a beteg távozott, vagy a terápiát követő felszabadító vizsgálatok negatív eredménnyel zárultak.

Kézfertőtlenítés

A beteggel való bármely tevékenység megkezdése előtt és annak befejezését követően, az izoláló kórterem elhagyása előtt kézfertőtlenítést kell végezni. A kézfertőtlenítés a látogatók számára is kötelező. A kézfertőtlenítést a szabályoknak megfelelően kell végrehajtani.

Védőeszközök

Az MRSA-val fertőzött/kolonizált személy ápolásához az alábbi védőeszközök használata kötelező:

- **védőkesztyű:** ápolási feladatok (ágyazás, ágytálazás, mosdatás, stb.) egyszerűhasználatos, nem steril védőkesztyű.
- **steril kesztyű:** Azon beavatkozások végzése esetén, melyek során nemcsak az intakt bőrrel történik érintkezés, egyszerű használatos, steril kesztyű viselése szükséges, a beavatkozásokat az asepsis szabályainak megfelelően kell végezni. Az egészségügyi dolgozó kesztyűs kezével ne érintse arcát, haját, szemét.
- **védőköpeny:** a személyzet számára kötelező és két beteg között váltani kell.
- **fóliaköpeny:** az ápolási feladatokat (ágyhúzás, ágytálazás, mosdatás) fóliakötényben kell végezni.
- **maszkot** csak olyan, MRSA-val fertőzött-kolonizált beteg ápolása esetén szükséges viselni, akinél aeroszol képződése várható (pl. köhögő, köpetet ürítő beteg, égett beteg, hámló bőrelváltozások). Az ilyen betegek látogatói számára is kötelező a maszk viselése.

Környezet fertőtlenítése

- Az MRSA-val fertőződött-kolonizált beteg környezetében folyamatos fertőtlenítés végzése szükséges a takarítási szabályzatban foglaltak szerint. A betegek ápolásához alkalmazott eszközöket (pl. lázmérő, fonendoszkóp), a beteg használati tárgyait (pohár, evőeszköz, szemüveg, műfogsor stb.) használatukat követően fertőtleníteni szükséges.
- Az izoláció feloldását, a beteg távozását követően zárófertőtlenítést kell végezni. A zárófertőtlenítésnek ki kell terjednie a betegellátás során alkalmazott eszközökre, felszerelési- és berendezési tárgyakra. A beteg által használt párnát, takarót, matracot, a beteg távozását követően szintén fertőtlenítő mosásnak kell alávetni.
- A beteget fertőtlenítő fürdetés után tiszta ágyneműbe kell fektetni, hálóruháját és ágyneműjét naponta cserélni kell. A szennyes ágyneműt/hálóruhát a kórteremben "fertőzött" feliratú zsákban kell gyűjteni.
- A zárófertőtlenítést követően a fertőtlenítés megfelelő elvégzését igazoló környezetbakteriológiai vizsgálatok elvégezhetők.

MRSA-fertőzött – kolonizált ápolat szállítása

- Az ápolat mozgása az egészségügyi intézményben lehetőség szerint minimális legyen. Amennyiben ez mégis szükségessé válik, úgy a célállomás dolgozóit tájékoztatni kell az ápolat fertőzöttségéről-kolonizáltságáról. A beteg vizsgálatát utolsóként kell elvégezni, s azt követően zárófertőtlenítést kell végezni.
- A szállítást megelőzően a beteget célszerű antibakteriális szappannal lefürdetni, haját is megmosni, tiszta hálóruhába öltöztetni. Szállításkor a beteget be kell takarni, hámphányos bőrfelületeit le kell fedni, kezét fertőtleníteni kell; a légutak fertőzöttsége esetén a betegre maszkot kell helyezni. A szállítást végző egészségügyi dolgozónak egyszerűhasználatos kesztyűt, szükség esetén maszkot, védőköpenyt kell viselnie, majd a beteg szállítás után, a kesztyű levételét követően kezét fertőtleníteni kell.
- Mentővel történő szállítás esetén mind a beteg, mind a személyzet vonatkozásában a fentebb leírtakat kell betartani. A szállításhoz használt járművet fertőtleníteni kell.

Egészségügyi dolgozók MRSA kolonizációja, szűrése és dekolonizációja

- Az egészségügyi dolgozók esetében három MRSA hordozói státuszt lehet megkülönböztetni:
(1) az MRSA-t nem hordozó dolgozókat, (2) az MRSA-t tartósan hordozó dolgozókat, akik krónikusan kolonizálódtak ugyanazon MRSA törzssel, és (3) az MRSA-t intermittálóan vagy átmenetileg hordozó dolgozókat, akik rövid időszakokra kolonizálódnak különféle MRSA törzsekkel.
- Az átmeneti hordozás jellemzően nazális, kisebb számú kórokozó van jelen, és jellemzően 24 órán belül megszűnik, ha az egészségügyi dolgozó kikerül a kórházi környezetből. Az egészségügyi dolgozó a kezén is hordozhatja átmenetileg az MRSA-t, típusosan MRSA-pozitív beteg ellátása, pl. kötéscsere vagy bármely beavatkozást követő kesztyűlevétel után kerülhet a kórokozó a kézre, mely egyszerű kézmosással eltávolítható.
- Tartós hordozás ritkán fordul elő, elsősorban szubklinikai fertőzéssel vagy extranazális (torok, hónalj, lágyrész, perianális régió) kolonizációval függ össze. Amennyiben az egészségügyi dolgozó tartósan hordozza az orrában vagy torkában az MRSA-t, felső légúti fertőzés esetén a kórokozó levegőbe történő szórása fokozott: ez az égési

sérüléssel vagy nagy kiterjedésű sebbel rendelkező betegek számára jelent megnövekedett kockázatot az MRSA-val való kolonizálódásra vagy fertőződésre. Az egészségügyi dolgozók körében a klinikai MRSA fertőzés ritka, elsősorban bőr- és lágyrészfertőzés, illetve felső légúti fertőzés fordul elő. Az egészségügyi dolgozók MRSA-kolonizációja a standard óvintézkedések és a kontakt úton való terjedés elleni óvintézkedések szigorú betartásával, valamint az egészségügyi dolgozók, különösen az ápolók megfelelő létszámának biztosításával megelőzhető.

- A fertőző forrás kutatását nozocomiális MRSA járvány vagy az MRSA halmozott előfordulása esetén kell a kontakt ápolotakon kívül a személyzetre is kiterjeszteni, abban az esetben, ha fennáll a gyanú, hogy az egészségügyi dolgozó fertőző forrás lehet. A javasolt mintavételezési helyek: orrtornác, torok és bármely bőrlézió (pl. dermatitis, macerált vagy horzsolt bőr, seb). Az átmeneti hordozás lehetőségére való tekintettel a dolgozói mintavételezést érdemes a munkakezdés idején, és nem a klinikai munka közben vagy a munkaidő végén végezni.
- Azt a dolgozót, aki a szűrővizsgálatok során MRSA-pozitívnak bizonyul, a közvetlen betegellátástól (vizsgálat, ápolás, gyógykezelés) el kell tiltani és MRSA-dekolonizációt kell kezdeni. A dekolonizációs kezelés mellett az esetlegesen fennálló predisponáló tényezőt (pl. ekcéma, sinusitis) is javasolt megszüntetni. A korábban eltiltott egészségügyi dolgozó akkor állhat munkába, ha a helyi dekolonizációs kezelés befejezését követő 3. napon megkezdett és 3 egymást követő napon levett mikrobiológiai mintáinak (orr, torok, szükség esetén bőrelváltozások) vizsgálati eredménye MRSA-negatív lesz. A helyi kezeléssel történő dekolonizáció(k) sikertelensége esetén a megfelelő eradikációs terápia megválasztása érdekében ajánlott más testtájak szűrése is (homlokról a hajtőnél, hajlatok, inguinális/perianális terület) és infektológussal való konzultáció javasolt.
- Extranazális vagy visszatérő kolonizáció esetén javasolt a dolgozó otthonában a használati tárgyak kereskedelmi forgalomban lévő fertőtlenítőszerrel történő fertőtlenítése, a családtagok szűrése és MRSA-pozitív eredmény esetén dekolonizációja.

A beteg áthelyezése, szállítása

- Lehetőség szerint kerülni kell az MRSA-val fertőződött/kolonizált beteg intézményen belüli mozgását, áthelyezését. Amennyiben ez szükségessé válik (pl. diagnosztikus vizsgálat vagy kezelés miatt), a fogadó egység dolgozóit előzetesen tájékoztatni kell a beteg MRSA fertőzéséről/kolonizációjáról és az információt a beteg dokumentációjában is szerepeltetni kell.
- A szállítás előtt a beteget lehetőség szerint fel kell készíteni az áthelyezésre/szállításra: A beteg viseljen tiszta ruhaneműt. A bőrléziókra és a sebekre friss kötés kerüljön. Légúti fertőzés/kolonizáció esetén a beteg viseljen az orrot és száját befedő, szorosan illeszkedő maszkot. A szállítás előtt végezzen a beteg higiénés kézfertőtlenítést.
- Ambuláns vizsgálat esetén minimalizálni kell a többi beteggel való kontaktust és az MRSA terjedésének lehetőségét (pl. a beteg ne várakozzon hosszan a közös váróteremben, a beteg vizsgálatát vagy műtétjét lehetőleg utolsóként kell elvégezni, azt követően fertőtlenítést kell végezni).
- Más egészségügyi intézménybe történő szállítás esetén a fogadó intézmény mellett a mentő személyzetét is tájékoztatni szükséges a beteg MRSA - fertőzöttségéről/kolonizáltságáról. A betegszállításhoz használt járművet fertőtleníteni kell.

- A beteggel kapcsolatba kerülő szállító személyeknek egyszer használatos kesztyűt, szükség esetén maszkot, védőköpenyt kell viselniük, majd a beteg szállítása után, a kesztyű levételét követően kezet kell fertőtleníteniük. Szállítás során végzett endotracheális leszíváskor (nyílt rendszer) a szállító személyzetnek kiegészítésként száj-orrvédő maszkot és védőszemüveget kell felvennie. A szállítás befejezése után le kell venni a védőruházatot és higiénés kézfertőtlenítést kell végezni.
- A szállítás befejezése után minden olyan felületet fertőtleníteni kell, amely a beteggel érintkezett. A ruhaanyagokat, a huzatokat, a takarókat cserélni szükséges és legalább 60°C-on, erre alkalmas fertőtlenítő mosószerrel, mosógépben kell kimosni. Minden intézkedés befejezése után higiénés kézfertőtlenítést kell végezni. A kiszállást végző jármű (beleértve annak belső felszerelését) előzőekben megnevezett ajánlások betartása után korlátozások nélkül alkalmas egy újabb kiszállásra.

Tájékoztatás és dokumentáció követelményei:

- Az MRSA-pozitív vizsgálati eredményt a kezelő orvos mellett az Infekciókontroll Szolgálatot is értesíteni kell írásban vagy szóban telefonon
- A pozitív vizsgálati eredményről emellett tájékoztatni kell a beteg közvetlen ellátásában résztvevőket és magát a beteget, valamint az eredményt írásban rögzíteni kell a beteg kórlapján és egyéb releváns dokumentációjában, így a zárójelentésben.
- A mikrobiológiai vizsgálattal igazolt MRSA kolonizáció vagy fertőzés esetén az írásos dokumentáció mellett a beteget is tájékoztatni kell a más egyénekre történő átvitel megelőzése miatt is. A beteget tájékoztató anyaggal célszerű ellátni, amelyben a kézhigiéné fontossága hangsúlyozva van. A beteg látogatóit és a beteggel kapcsolatba kerülő egészségügyi dolgozókat megfelelő információkkal és instrukciókkal kell ellátni mielőtt a kolonizált/fertőzött beteg kórtermébe lépnének. Mindez a beteget ellátó egészségügyi dolgozók feladata.
- Az egészségügyi dokumentációban (ápolási lap, kórlap, lázlap) rögzíteni kell az MRSA gyanúját vagy tünetét. Szóban orvost is tájékoztatni kell. A kezelés megtörténtét írásban rögzíteni kell.

Reméljük, ez alkalommal is értékes információkkal tudunk hozzájárulni munkájukhoz!

További sikereket kívánunk!

Tisztelettel:

Dr. Soós Adrianna

elnök

Független Egészségügyi Szakszervezet